

Άρθρο της ΤΖΕΝΗΣ ΠΑΝΟΥ
Δικηγόρου - Partner
στο φορολογικό τμήμα της ASnetwork

Νέα πρόταση Οδηγίας για την αντιμετώπιση των Εικονικών Εταιρειών

Είναι ευρέως γνωστή η πρακτική πολλών φορολογουμένων, φυσικών και νομικών προσώπων, να ιδρύουν εικονικές εταιρείες (δηλ. εταιρείες χωρίς φυσική παρουσία και πραγματική οικονομική δραστηριότητα) σε χώρες με προνομιακό φορολογικό καθεστώς (π.χ. Κύπρος, Βουλγαρία, Ιρλανδία, κλπ.), προκειμένου να αποφεύγουν την καταβολή φόρων στην χώρα, όπου πραγματικά γεννάται το εισόδημα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε πρόσφατα μια πρόταση Οδηγίας για την καταπολέμηση της κατάχρησης των εν λόγω εικονικών οντοτήτων για αθέμιτους φορολογικούς σκοπούς. Με την πρόταση αυτή επιδιώκεται να μην επωφελούνται από φορολογικά πλεονεκτήματα οι οντότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι οποίες έχουν μηδενική ή ελάχιστη οικονομική δραστηριότητα (shell entities), ώστε να διασφαλίζεται η δίκαιη και αποτελεσματική φορολόγηση και να αποτρέπεται ο αθέμιτος ανταγωνισμός.

Η προτεινόμενη Οδηγία θέτει κάποιους αντικειμενικούς δείκτες για την ύπαρξη υπόστασης που βοηθούν τις εθνικές φορολογικές αρχές των κρατών μελών να εντοπίζουν τις εταιρείες που υπάρχουν μόνο στα χαρτιά. Οι εικονικές εταιρείες που εντοπίζονται με τον τρόπο αυτόν θα υπόκεινται σε νέες υποχρεώσεις υποβολής φορολογικών στοιχείων και δεν θα μπορούν πλέον να επωφελούνται από αρκετά φορολογικά πλεονεκτήματα.

Συγκεκριμένα, οι προτεινόμενες διατάξεις αφορούν σε όλες τις επιχειρήσεις και τα νομικά μορφώματα που θεωρούνται φορολογικοί κάτοικοι ενός κράτους μέλους της ΕΕ και που μπορούν να λάβουν πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας από το κράτος αυτό.

Εξαιρούνται οι εισηγμένες εταιρείες, οι εποπτευόμενες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, εταιρείες συμμετοχών των οποίων οι πραγματικοί δικαιούχοι, αλλά και οι εμπορικές εταιρείες στις οποίες αυτές συμμετέχουν είναι κάτοικοι του ίδιου κράτους μέλους, εταιρείες που απασχολούν τουλάχιστον πέντε υπαλλήλους αποκλειστικά στην δραστηριότητα που τους αποφέρει το εισόδημα, κλπ.

Έλεγχος ελάχιστης υπόστασης (minimum substance test)

Οι οντότητες που πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια θα πρέπει να παρέχουν περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με την υπόστασή τους:

- Εταιρείες των οποίων το 75% των εσόδων τα προηγούμενα δύο έτη συγκαταλέγεται στα λεγόμενα παθητικά εισοδήματα, όπως περαιτέρω εξειδικεύονται (π.χ. μερίσματα, τόκοι, δικαιώματα, εισοδήματα από ακίνητα, τραπεζικές, τραπεζικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, χρηματοδοτικές μισθώσεις, υπηρεσίες που παρέχονται από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, κ.λπ.).

- Εταιρείες που έχουν κυρίως διασυννοριακές δραστηριότητες.

- Εταιρείες που αναθέτουν σε τρίτους την καθημερινή τους διοίκηση και την λήψη αποφάσεων επί

σημαντικών λειτουργιών.

Οι ανωτέρω εταιρείες οφείλουν να δηλώνουν ετησίως στην φορολογική τους δήλωση εάν πληρούν τους ακόλουθους δείκτες ελάχιστης υπόστασης: να έχουν αποκλειστικά δικές τους εγκαταστάσεις/γραφεία, δικό τους ενεργό τραπεζικό λογαριασμό εντός της ΕΕ και τουλάχιστον ένα διευθυντή, φορολογικό κάτοικο στο ίδιο κράτος μέλος, ο οποίος έχει τα αναγκαία προσόντα και ασχολείται αποκλειστικά με τις δραστηριότητες της εταιρείας, έχει εξουσία εκπροσώπησης, κλπ. ή εφόσον οι πλειοψηφία των εργαζομένων που απασχολούνται στην δραστηριότητα που αποφέρει το εισόδημα της εταιρείας είναι φορολογικοί κάτοικοι του κράτους μέλους, κλπ.

Τα ανωτέρω θα πρέπει βέβαια να αποδεικνύονται επαρκώς από έγγραφα στοιχεία, τα οποία θα συνοδεύουν την φορολογική δήλωση.

Στην περίπτωση που η φορολογική Διοίκηση ενός κράτους μέλους κρίνει τελικά ότι μια εταιρεία είναι εικονική, η τελευταία έχει το δικαίωμα να προβάλει επιχειρήματα και αποδείξεις για το αντίθετο. Εάν η αντίκρουση γίνει επίσημα αποδεκτή από τις φορολογικές αρχές, ισχύει για την οικεία χρήση και για άλλα πέντε έτη εφόσον δεν μεταβληθούν οι νομικές και πραγματικές συνθήκες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μια εταιρεία ακόμα και εάν κριθεί ότι δεν έχει υπόσταση, μπορεί να εξαιρεθεί από την εφαρμογή της Οδηγίας εφόσον αποδείξει και γίνει επίσημα δεκτό από τις φορολογικές αρχές ότι ιδρύθηκε για γνήσια εμπορικούς λόγους και χωρίς πρόθεση φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής.

Εφόσον μια εταιρεία θεωρηθεί ότι είναι εικονική, δεν θα μπορεί να λάβει πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας από το κράτος μέλος όπου είναι εγκαταστημένη, δεν θα δικαιούται της προστασίας των διμερών συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας, δεν θα δικαιούται της εφαρμογής της Οδηγίας Μητρικών-Θυγατρικών για την απαλλαγή από την παρακράτηση του φόρου στα μερίσματα και της αντίστοιχης Οδηγίας για τα δικαιώματα και τους τόκους, κλπ.

Οι φορολογικές αρχές των κρατών μελών θα ανταλλάσσουν αυτόματα τις πληροφορίες για τις εικονικές εταιρείες που είναι εγκατεστημένες στο έδαφός τους με τα άλλα κράτη μέλη. Οι πληροφορίες αυτές θα περιλαμβάνουν τον ΑΦΜ τους, τους μετόχους και τους τελικούς δικαιούχους τους, την ένδειξη σε ποια άλλα κράτη μέλη ενδεχομένως αφορά η πληροφόρηση, κλπ. Τα κράτη μέλη θα καθορίσουν τις κυρώσεις για την μη συμμόρφωση των εταιρειών με την Οδηγία, η οποία προτείνει ένα ελάχιστο πρόστιμο ίσο με το 5% του τζίρου τους.

Η Οδηγία θα πρέπει να υιοθετηθεί από τα κράτη μέλη έως την 30/6/2023 και να αρχίσει να εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2024.

Κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις "ΤΟΤΣΗ"

ΧΡΗΣΤΟΥ Ν. ΤΟΤΣΗ

Δικηγόρου - Οικονομολόγου

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΟΙΝΟΛΟΓΙΟ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ 16η (2021) ενημερωμένη και με το Ν. 4819/2021